Kunst & Cultuur op school Breda

SUBSIDIEAANVRAAG

Projectplan Cultuureducatie
CmK4 Nieuwe Veste

NIEUWE VESTE

nieuweveste.nl

1. Samenvatting

Samen met 51 primair en 19 voortgezet (speciaal)onderwijs scholen, ruim 80 aanbieders, gemeente Breda en Nieuwe Veste gaan we de komende jaren aan de slag om het fundament van cultuureducatie in Breda te verankeren. Met als doel dat kunst en cultuureducatie na 2028 als een vanzelfsprekendheid wordt gezien.

We zorgen dat we onderwijs en aanbieders samenbrengen om impactvolle programma's te ontwikkelen en duurzame relaties te bouwen door het oprichten van een EducatieWijzer overleg op te zetten;
We openen onze deuren voor mbo, hbo en kinderopvang ten aanzien van onze basisdienstverlening .
We blijven inzetten op speciaal onderwijs en voegen het voortgezet speciaal onderwijs toe aan de aanpak van het primair onderwijs
We gaan met scholen ontwikkelplannen opzetten om gewenste scenario's te bereiken.
We bieden scholen een externe cultuurcoördinator die de school bijstaat bij het ontwikkelen en organiseren van cultuureducatie op school.
We gaan de basisdienstverlening, deskundigheidsbevordering en kennisdeling ten opzichte van CmK3 opnemen in het voortgezet onderwijs.
We blijven bouwen aan EducatieWijzer Breda, hij krijgt een nieuwe host en wordt breder ingezet, zo gaan we de werkwijze toevoegen en vertalen naar het vo.
Met de gemeente en het onderwijs gaan we ervoor dat het budget per leerling voor cultuureducatie omhoog gaat om de financiële basis voor cultuureducatie te versterken. Dit helpt om duurzaam te bouwen aan een stabiele infrastructuur voor cultuureducatie.
We sluiten met scholen en aanbieders een meerjaren afspraak af.
We gaan gefaseerd een verbinding maken met buitenschoolse kunst- en cultuureducatie om zo meer samenhang te creëren voor het onderwijs waarbij scholen en aanbieders nauwer samenwerken om kunst en cultuur toegankelijker te maken voor kinderen in hun directe leefomgeving.
We zetten in op de dialoog tussen alle partijen, zorgen zo voor samenhang en werken altijd in co-creatie en bouwen aan een compact een relevant netwerk met community's.

2.Inleiding

Er ligt in Breda een goede basis ten aanzien van kunst en cultuureducatie. Er is samenwerking met het onderwijs, Bredase makers, educatieve organisaties en de gemeente. Deze samenwerking wordt via het online platform EducatieWijzer Breda georganiseerd. Hier kunnen scholen het aanvullend aanbod vinden, niet alleen ten aanzien van kunst en cultuur maar ook op domeinen als sport, gezondheid, verkeer en duurzaamheid.

Dit plan sluit aan op het beleid van de gemeente waar jongeren en jeugd een belangrijke pijler zijn, met betrekking tot kunst en cultuur. We zijn optimistisch dat er 'mogelijk' een positieve ontwikkeling komt naar een duurzame ondersteuning voor cultuureducatie. De aankondiging dat CmK4 waarschijnlijk de laatste impuls-financieringsronde zal zijn, met de voorgenomen structurele financiering voor daarna, toont een sterke intentie om cultuureducatie duurzaam binnen het onderwijssysteem te verankeren. Dit biedt hoop op een stabiele toekomst voor cultuureducatie, geïntegreerd in het landelijke curriculumvernieuwingstraject. Er is echter ook een kans dat de structurele financiering niet doorgaat. Tijdens CmK4 gaan we ervoor om de vanzelfsprekendheid van kwalitatieve cultuureducatie te verankeren, voor duurzame cultuureducatie met duurzame verbindingen en borging.

Boven alles staat de ontwikkeling van het kind centraal. We willen ervoor zorgen dat kinderen optimale kansen krijgen om zich te ontwikkelen en de komende jaren komt er aandacht voor de curriculum ontwikkelingen onderschools en ketens van talentonwikkeling naschools in de directe omgeving van het kind. Met oog voor de culturele diversiteit, inclusie en toegankelijkheid om zo krachtig en betekenisvol aanbod te bieden zodat ieder kind in Breda zich optimaal kan ontwikkelen.

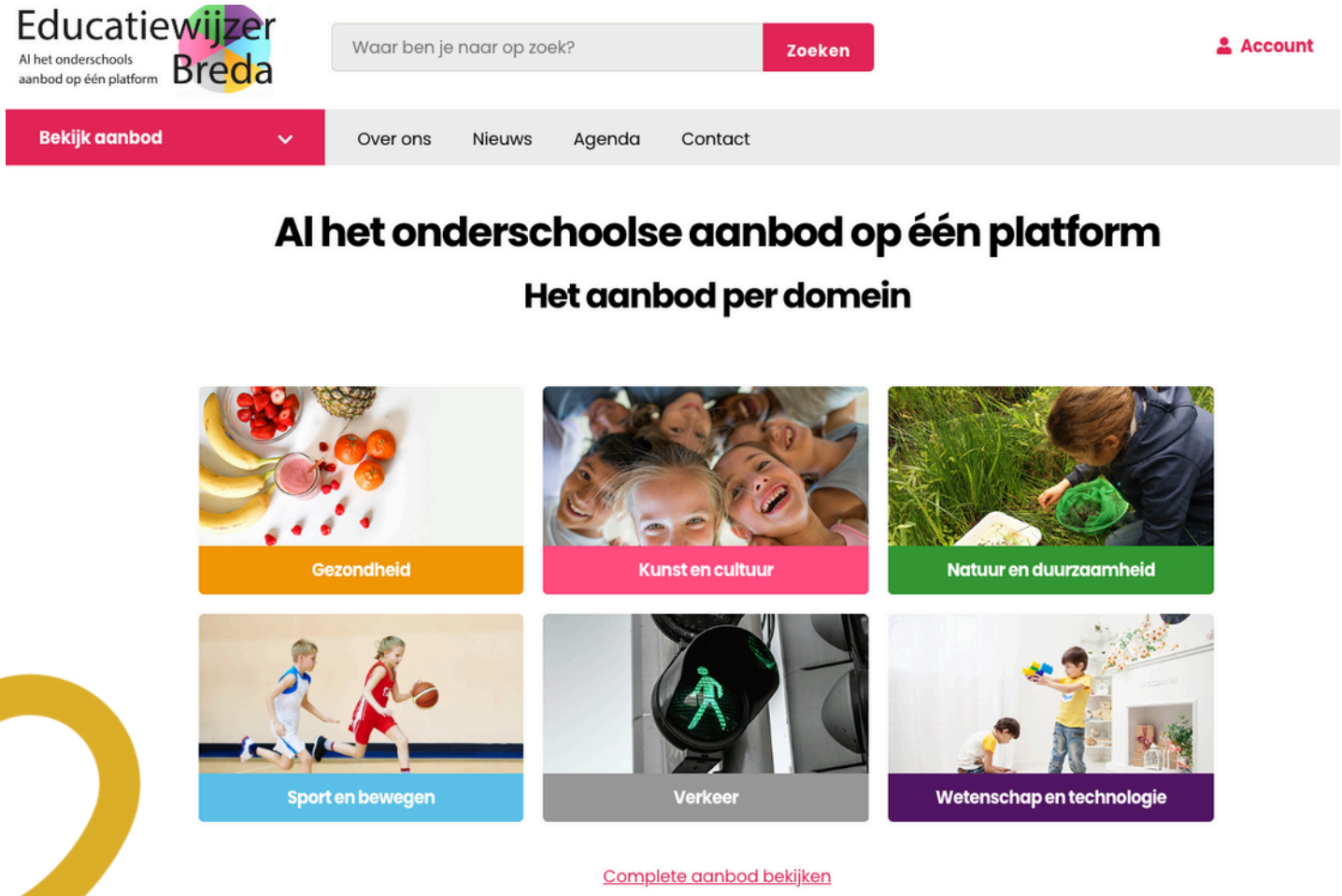

De aanleiding om Cultuureducatie met Kwaliteit voort te zetten
Cultuureducatie verrijkt het onderwijsprogramma en stelt kinderen in staat zichzelf op diverse manieren te ontwikkelen. Het stimuleert intrinsieke motivatie, versterkt creatief en reflectief vermogen, en bevordert sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast stimuleert het vakoverstijgend werken, versterkt het basisvakken zoals rekenen en taal, en biedt het kinderen de mogelijkheid om zich op meerdere manieren uit te drukken en de wereld om hen heen beter te begrijpen. Het continueren van cultuureducatie bevordert kansengelijkheid en helpt scholen bij het ontwikkelen van een duurzaam en passend cultuurprogramma.

3. Reflectie op de stand van zaken Cultuureducatie met Kwaliteit

Breda heeft de afgelopen jaren gewerkt aan het versterken van cultuureducatie binnen het onderwijs. Hierbij heeft het platform Educatiewijzer Breda een cruciale rol gespeeld als centraal punt voor aanbod voor cultuureducatie, wat het tot een belangrijke bron voor scholen maakt. Dit heeft geleid tot verankering van cultuureducatie binnen scholen en de ontwikkeling van cultuurbeleidsplannen die de schoolvisie integreren met cultuureducatie. Met alle plannen die er nu liggen, vo koppelen aan de site en verbinden met buitenschoolse kunst in de wijk vraagt dat om aanpassingen. De huidige website bouwer zit aan zijn limiet ten aanzien van doorontwikkeling. Daarom zal het platform tijdens CmK4 verhuizen om de doorontwikkeling die nodig is mogelijk te maken.

Enquête Educatiewijzer
Uit onze gegevens blijkt dat Educatiewijzer Breda aanzienlijke impact heeft gehad op het cultuureducatieve landschap.

- 85% van de scholen in Breda maakt actief gebruik van Educatiewijzer.
- 70% van de leraren heeft aangegeven dat het platform hen helpt om betere cultuurlessen te geven.
- 60% van de scholen heeft een cultuurbeleidsplan ontwikkeld, mede door de ondersteuning van Educatiewijzer.

Kunst en cultuureducatie en NPO
Het onderwijs heeft met coronacrisis en de gevolgen, met de energiecrisis en lerarentekort een flinke uitdaging om alles rond te krijgen. Kunst en cultuureducatie kunnen daarin een positieve bijdrage leveren. We horen van scholen terug dat ze de waarde ervan erkennen en ook zien, maar met de uitdagingen die er liggen lastig te organiseren zijn. We zagen ook dat NPO middelen ingezet werden voor kunst en cultuureducatie. ook een extra NPO regeling vanuit de gemeente via Nieuwe Veste was daarin een impuls. Scholen hebben daarin de kracht ervaren, maar ook onrust door de vele financiële wisselingen. continuïteit en rust zijn hierbij een zorg waar we aandacht voor moeten hebben de komende jaren.

Penvoerderschap
Cultuurwinkel Breda kreeg in 2012 de penvoerdersrol voor de CmK-regeling. Tijdens CmK2 werd deze rol geïntegreerd in Nieuwe Veste. Voor CmK3 lag de penvoerderschap bij Brabantstad en werd uitgevoerd door Kunstloc. De samenwerking tijdens CmK3 was met CisT, Huis073, Muzelinck, CultuurContact, Erfgoed Brabant en Kunstloc is geslaagd, we misten echter sturing op lokaal niveau en hebben besloten het penvoerderschap weer in eigen hand te nemen en vanuit eigen regie de samenwerking aan te gaan.
We blijven blijven dus investeren in deze partners en de netwerken die door Kunstloc worden ondersteund, thematische werkgroepen , en gezamenlijke taalontwikkeling, afgestemd op landelijke ontwikkelingen zoals Curriculum.nl, en kansengelijkheid.. En we blijven gezamenlijk de EVI-monitoring en analyse doen,

Duurzaamheid en verankering
Hoewel de huidige resultaten grotendeels positief zijn, blijft duurzaamheid van cultuureducatie een uitdaging. De afhankelijkheid van individuele sleutelfiguren betekent dat hun vertrek kan leiden tot een terugval in activiteiten. Daarom is er behoefte aan een betere verankering binnen de schoolstructuur en bredere ondersteuning van alle betrokken partijen, inclusief scholen, gemeenten en culturele organisaties.
In dit plan lees je hoe we met convenanten, ontwikkelplannen en het bouwen van community's dit gaan oppakken.

TAAL, CREATIVITEIT EN KUNST VOOR IEDEREEN!

Kunst en Cultuureducatie
Wij willen alle kinderen een kunstzinnige en culturele basis meegeven. Zo kunnen ze zich ontwikkelen, betekenis geven en zelfbewuster in het leven staan. Samen met partners, gemeente Breda en culturele aanbieders en makers maakt Nieuwe Veste zich sterk voor toegang tot cultuureducatie en passend aanbod voor kinderen in Breda.

Met ons team Kunst & Cultuur op School bemiddelen we onafhankelijk tussen het onderwijs en het culturele veld in Breda. We begeleiden cultuurprofessionals en makers bij het ontwikkelen en aanbieden van hun activiteiten en adviseren scholen bij het uitwerken van hun visie op cultuureducatie en het samenstellen van een jaarprogramma.

We organiseren inspiratie- en informatiebijeenkomsten voor het onderwijs en het culturele veld voor diversiteit en kwaliteit van het aanbod. Ook beheren we het kunst en cultuur domein op het platform Educatiewijzer Breda www.educatiewijzerbreda.nl.

Om ervoor te zorgen dat het aanbod passend blijft bij de wensen en ontwikkelingen van de school - inhoud, vorm en kwaliteit, hechten we belang aan het evalueren van het platform, het aanbod, de werkwijze en onze dienstverlening. Deze infographic is een selectie van alle informatie die we daaruit hebben opgehaald.

Cultuur maakt het leven zoveel mooier!

49* Scholen

15.314 Leerlingen

- Zuid West
- Zuid Oost
- Noord West
- Noord Oost

*97% van Bredase scholen.

BASISSCHOLEN BREDA

SBO Ons (SBO)	221
OBS de Toermalijn	266
Nutsbasisschool Dirk van Veen	415
NBS Boeimeer	209
Montessori Breda & Prinsenbeek (2)	755
KBS Weilust	429
KBS Jacinta	309
KBS de Zandberg	619
KBS de Burchtgaarde (ONYX)	133
KBS Petrus en Paulus	462
KBS Laurentius	741
International School Breda	127
Het kasteel (SBO)	420
BS Dokter de Vissersschool	361
BS de Spindel	390
BS de Fontein (ONYX)	424
BS de Rosmolen	227
BS Klokkebei	289

OBS de Wildert	145
NUTS BS de Hoogakker	493
KBS Olympia (ONYX)	137
KBS de Werft	273
KBS de Driezwing (ONYX)	136
KBS Kievitsloop	168
BS de Rietvink	193
BS Burgst	481

KBS de Parel (ONYX)	163
BS Griffioen	483
BS Griffioen	183
BS de Eerste Rith	403
BS de Boomgaard (ONYX)	518
BS de Avonturier Kindcentrum	96
BS de Horizon	465
Auris de Spreekhoorn (SBO)	178
BS Sinte Maerte	643

Rudolf Steiner	258
NBS Teteringen	238
KBS John F. Kennedy (ONYX)	278
Het Noorderlicht (ONYX)	191
De Springplank	242
BS Liniedoorn (ONYX)	103
BS de Spoorzoeker	377
BS de Wisselaar (ONYX)	150
BS Wegwijzer	574
BS Helder Camera	401
IBS OKBA ibnoe Nafi	337

KBS Sint Joseph	427
De Singel stichting Koraal	120

EVALUATIE SCHOLEN*

7.5 Educatiewijzer Breda Algemeen
8.0 Educatiewijzer Breda Aanbod
8.0 Dienstverlening Nieuwe Veste
7.5 Informatievoorziening Nieuwe Veste
7.0 Cultuureducatie Bijeenkomsten

*Respondenten: 32% van 49 scholen.

Vanaf 2024-2025 wordt ook geëvalueerd bij cultuurprofessionals en makers.

EDUCATIEWIJZER BREDA

68.160 Bezoekers

540.011 Bezoeken

Educatiewijzer Breda

NIEUWE VESTE

KUNST & CULTUUR OP SCHOOL

MAKEN EN MEEMAKEN VAN KUNST - ACTIEF & RECEPTIEF

Aanbod op locatie

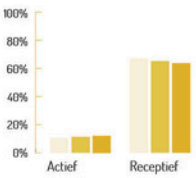

Aanbod op school

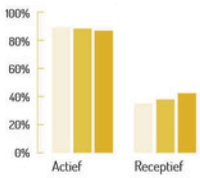

2021 - 2022 2022 - 2023 2023 - 2024

Activiteiten cultuureducatie die plaatsvinden op school of op externe locaties.

Aanbieders aanbod

45	2021 - 2022
54	2022 - 2023
50	2023 - 2024

Aantal afgenomen activiteiten

2.044	2021 - 2022
2.157	2022 - 2023
2.108	2023 - 2024

Aantal leerlingen per discipline per activiteit

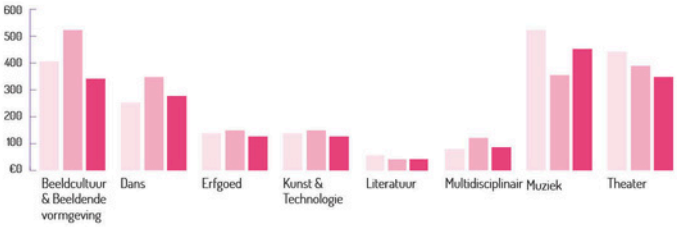

2021 - 2022 2022 - 2023 2023 - 2024

BUDGET

Besteding per leerling per school

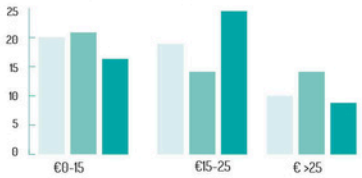

Budget per leerling

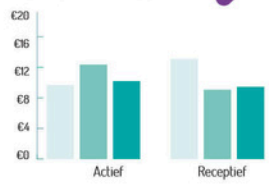

2021 - 2022 2022 - 2023 2023 - 2024

Gemiddelde inzet school per leerling in Breda 2023-2024 € 17,10

De landelijke richtlijnen voor het cultuureducatie budget per leerling (Lumpsum):
- Velo gelden € 122 per school.
- Regeling prestatiebox € 23,52 per leerling.

Scholen ontvangen structurele en tijdelijke middelen, zoals NPO gelden.

Geld voor cultuureducatie

Voor 2024 - 2025

Samen verder bouwen:
- Bredase makers beter in beeld
- Scholen aan zet selectie aanbod
- CMK4 subsidieaanvraag schrijven en indienen met input partners

Data zijn gebaseerd op de ingevoerde budgetten door de school op Educatiewijzer Breda.

Gemeente Breda Educatiewijzer Breda FONDS VOOR CULTUURPARTICIPATIE NIEUWE VESTE

4. Activiteiten 2025-2028

Toekomstperspectief en toekomstige resultaten
De inzet is dat in 2028 alle scholen voor primair onderwijs en speciaal onderwijs in Breda een visie en beleidsplan hebben waarbij binnenschoolse cultuureducatie is verbonden met buitenschoolse cultuureducatie, met als doel om te bouwen aan duurzame relaties. Aanbieders, scholen en Nieuwe Veste zijn op een prettige en effectieve manier in verbinding om samen te werken aan een optimaal leeromgeving voor het kind.
Tijdens de strategische sessie van Nieuwe Veste (Breda, mei 2024), met een afvaardiging van leerkrachten en bestuurders uit het primair en voortgezet onderwijs, makers en intermediairs, hebben alle aanwezigen de verschillende doelen gedeeld. Dit heeft geleid tot een gezamenlijke richting, waarin cultuureducatie centraal staat en iedereen vanuit zijn eigen rol een positieve bijdrage kan leveren aan onze gedeelde visie, te weten:
Scholen, makers en intermediairs van Nieuwe Veste, allemaal werkend of opererend in Breda, wakkeren interesses aan, verwonderen, zijn het startpunt, laten mogelijkheden zien, laten anders leren en ervaren, maken plezier en brengen groepen bij elkaar, zodat talenten zich kunnen ontwikkelen en ieder kind in aanraking kan komen met kunst en cultuur. Wij doen dit voor alle kinderen en jongvolwassenen in Breda, voor elk niveau, aansluitend bij hun belevingswereld en voor een breed publiek.

Wij zien in de Bredase samenleving een aantal aspecten, zoals:
- Sociale en economische ongelijkheid
- Tweedeling in de samenleving
- Groeperingen die minder openstaan voor nieuwe invloeden en nieuwe inwoners
- Ongelijke toegang tot cultuur
- Een focus op cognitieve vaardigheden

Wij zien impact op identiteitsontwikkeling, door de ogen te openen, het empathisch vermogen te vergroten, de kijk naar zichzelf en de wereld onder ogen te zien en een bredere horizon te creëren.

Dit draagt bij aan de samenleving op onderwerpen als:
- Sociale cohesie
- Burgerschap
- Mentale gezondheid/welbevinden
- Toegankelijkheid

Beweging die hierbij hoort:
Leerkrachten in Breda zijn zich steeds meer bewust van de meerwaarde van EducatieWijzer Breda en werken samen aan een dynamisch cultuureducatieplan dat is geïntegreerd in het curriculum. Hierdoor wordt cultuureducatie een verrijkend onderdeel van de versterking van de basisvaardigheden.

Scholen zijn steeds steviger onderdeel van het netwerk met duurzamere verbindingen met aanbieders uit de wijk en de stad. Deze aanbieders inspireren en verleiden steeds meer kinderen om kunst en cultuur een vaste plek in hun leven te geven, zowel tijdens als na school. De aanbieders worden steeds vaker vaste en terugkerende partners die de school ondersteunen en samen optrekken in de optimale ontwikkeling van het kind. Daarbij willen we waar logisch verbinden met andere (culturele) netwerken in en rond de school, zoals sport- en taalontwikkeling.

Om dit proces goed te regelen worden cultuurcoördinatoren die aansluiten bij de ambitie van de school en met een open houding naar hun omgeving ingezet. Aanbieders begrijpen steeds beter wat er leeft op de scholen, zoeken vaker het gesprek op en stemmen hun aanbod en werkwijze af op de doelgroep en (landelijke) ontwikkelingen.
Deze beweging toont een voortdurende versterking van het lokale netwerk met daarin een stevige samenwerking tussen scholen en culturele aanbieders. Hierbij ligt de focus op de duurzame integratie van kunst en cultuur in het onderwijs en het leven van de kinderen.
De scholen in het voortgezet onderwijs krijgen meer zicht op en begrip voor de mogelijkheden van kunst- en cultuureducatie op hun school. Zij zien kansen om er hun curricula mee te verrijken, om het in te zetten voor vakoverstijgend en interdisciplinair werken en er zijn steeds meer samenwerkingen tussen secties.
Educatiewijzer heeft een professionaliseringsslag gemaakt en is gekoppeld aan kunst- en cultuureducatie in de vrije tijd. Scholen, ouders en leerlingen weten steeds beter waar ze het Bredase aanbod kunnen vinden en maken er veelvuldig gebruik van.
We starten steeds meer samenwerkingen op met mbo en hbo, enerzijds om hun eigen programma's te verrijken en anderzijds om, passend binnen het type onderwijs waar ze voor staan, mee te werken aan ontwikkelingen in het onderwijs. Daar hebben we al een aantal pilots mee gedaan en dat smaakt naar meer.

De intermediair is meer dan voorheen de cultuureducatie-expert die een netwerk faciliteert waarin scholen, hun leerlingen en aanbieders elkaar weten te vinden en waar nodig extra inspiratie en begeleiding biedt. Door ontmoetingen en kennisdeling tussen makers, aanbieders en scholen te faciliteren, draagt de intermediair bij aan een vruchtbare samenwerking. De intermediair blijft alert op de kwaliteit en diversiteit van het aanbod, het netwerk en de kennisdeling, in samenspel met de scholen en aanbieders.

In deze ontwikkeling erkennen de partijen het belang van co-creatie. Samen komen we tot een goede invulling van het aanbod en de onderlinge werkwijze, waarbij we steeds beter inspelen op de behoeften van de scholen en de leerlingen.

Nieuwe Veste volgt als penvoerder de lokale, provinciale en landelijke ontwikkelingen, is actief in het netwerk en weet kansen te pakken om cultuureducatie in Breda en Brabant met en voor het onderwijs, het culturele veld en partners te verstevigen. Projecten in Breda zijn een voorbeeld voor het land, we inspireren en delen zowel onze leerpunten als onze successen.

Kernpunten van de Visie op Samenwerking en Netwerkvorming
- Faciliteren van ontmoeting en kennisdeling: wij brengen makers (met focus op Bredase makers), aanbieders en scholen samen om gezamenlijk tot een goed aanbod en een effectieve werkwijze te komen.
- Expertise inbrengen: door onze expertise en ervaring versterken we de samenwerking en zorgen we voor een kwalitatief hoogwaardig aanbod.
- Verbindende schakel: als intermediair spelen wij een essentiële rol in het netwerk, waarbij we het onderlinge gesprek faciliteren en samenwerking tussen alle betrokken partijen bevorderen.

Afbakening: waar we de komende jaren binnen de doelgroepen 0-21 voor gaan
We onderscheiden in onze dienstverlening drie lijnen waarmee we onze dienstverlening naar het onderwijs en het culturele veld vormgeven en daarmee gelijktijdig ook onze taken afbakenen. Dit online platform organiseren we samen met andere domeinen in Breda. Hierover leest u meer op de website.

* Voor ons zijn thema's als kansengelijkheid, culturele diversiteit en inclusie een focus die hier als een rode draad doorheen lopen.
* Speciaal voortgezet onderwijs wordt in onze aanpak m.b.t. de drie gevolgde lijnen onderdeel van het (speciaal)basisonderwijs.

Basisdienstverlening
Advies, bemiddeling, onderling groepsgesprek faciliteren tussen aanbieders en scholen, en organiseren van impulsen op basis van ontwikkelingen, behoeftes en mogelijkheden. Organiseren en onderhouden van het netwerk en community's.
Deskundigheidsbevordering Netwerk en Kennisdeling
Organiseren van netwerkbijeenkomsten, inspiratiesessies, en trainingen.
Activiteitenbudget
In het kader van kansengelijkheid krijgen alle (speciaal) basisonderwijs scholen en speciaal voortgezet onderwijs scholen € 2,50 per leerling bij een minimale besteding van (momenteel) € 12,50.

Basisdienstverlening
Hieronder staat hoe we deze drie lijnen in de basisdienstverlening hebben vormgegeven en gaan verduurzamen en verdiepen.

Spoor 1
Nieuwe Veste heeft in overleg met de gemeente besloten om met CmK te focussen op het primair onderwijs en de werkwijze via EducatieWijzer Breda te continueren. Dit is ook opgenomen in het beleidsplan van de gemeente Breda. Dit online platform organiseren we samen met andere domeinen in Breda. Hierover leest u meer op de website.

Intermediaire functie
We zien onze intermediaire rol als onze basistaak, waarbij we de scholen en de Bredase makers verbinden. Dit doen we met een team van intermediairs, ieder heeft een aantal scholen en aanbieders onder zijn hoede. Daarbij zorgen we zoveel mogelijk voor samenhang en koppelen we dit waar kan aan de specialisatie en affiniteit van de intermediair. Bij de verdeling van de taken zorgen we ervoor dat er geen hiaten of dubbelingen in het aanbod komen, naast dat er gekeken wordt hoe er in de wijken een meer duurzame aanpak ontwikkeld kan worden.

De intermediair:
- Faciliteert het gesprek tussen scholen en aanbieder.
- Spreekt de scholen minimaal 2 keer per jaar en ondersteunt bij het samenstellen van het aanbod. Waar nodig helpt de intermediair bij de verbinding met de aanbieders en het voeren van het gesprek wanneer er specifieke wensen zijn.
- Spreekt de culturele organisaties minimaal 2 keer per jaar, om het (nieuwe) aanbod te bespreken en te ondersteunen bij het plaatsen van het aanbod op EducatieWijzer Breda.
- Bezoekt activiteiten van de aan hem/haar gekoppelde aanbieder.
- Adviseert en ondersteunt, wanneer daar behoefte aan is, culturele organisaties bij het ontwikkelen van programma's.
- Organiseert pilots van nieuwe aanbieders of aanbod.
- Organiseert netwerkbijeenkomsten, community's, inspiratiesessies en trainingen.
- Begeleidt impulsprojecten.
- Geeft en/of begeleidt trainingen zoals de ICC-cursus.

EducatieWijzer Breda
EducatieWijzer Breda is de tool waarmee we onze dienstverlening organiseren met scholen en het culturele veld. Dit platform biedt een breed kwalitatief aanbod waarmee scholen hun programma samenstellen, afgestemd op hun cultuurbeleidsplan. Daarnaast voldoen we aan de opdracht van de gemeente voor een 'fair level playing field' door de makers van Breda via dit platform te presenteren aan het onderwijs.
De onderwijskoepels en de gemeente omarmen EducatieWijzer Breda. Het is overzichtelijk, ontzorgend en biedt kwaliteit. Met een vertegenwoordiging van de scholen en Bredase makers willen we de komende jaren het aanbod verder vormgeven.
We blijven scherp in het verbeteren van onze dienstverlening, naast eigen bevindingen ook middels evaluaties van scholen en aanbieders over onze dienstverlening en EducatieWijzer Breda. Dit doen we jaarlijks via een evaluatieformulier en door gesprekken met het onderwijs, het culturele veld en overige partners.

Te vinden op het platform:
- Groepenindeling waarmee de budgetten worden berekend en de basis is voor het samenstellen van de jaarprogramma's.
- De budgetpagina waar scholen hun beschikbare budget opnemen en de CmK bijdrage van € 2,50 per leerling zien.
- Het logboek met afspraken en beleidsplannen.
- Het (uitprintbare) jaarprogramma met daarin het kostenoverzicht.
- Een overzicht van aanbod waarmee de programma's kunnen worden samengesteld.
- Evaluatieformulieren van het aanbod en de dienstverlening van de aanbieders en Nieuwe Veste.
- De geschiedenis van programma's, beleid en afspraken. Hiermee bouwen we aan continuïteit. Bij het wegvallen van een cultuurcoördinator kan de vervanger of opvolger hierop doorbouwen.

De aanbieder kan op het platform:
- Het aanbod plaatsen, inclusief prijzen.
- De bestellingen vinden van de scholen en deze met contactgegevens downloaden.
- Data invoeren (na overleg met de school) die de school dan weer in haar jaarprogramma te zien krijgt.
- Een logboek inzien, waarin de afspraken met de intermediair en de scholen te vinden zijn.
- Evaluaties van scholen ten aanzien van hun aanbod inzien.

Borging
De invloed van kunst en cultuur op scholen hangt sterk af van hun visie en de mogelijke investeringen. Ongeacht de wijk waarin de school zich bevindt, maken scholen hier verschillende afwegingen in.

De cultuurcoördinator speelt een cruciale rol in het opstellen en uitvoeren van cultuurbeleidsplannen die passen bij de visie van de school. Om de positie van cultuurcoördinatoren te versterken, willen we scholen een prominentere rol geven in CmK4 en meer verbinden met het Bredase educatienetwerk.

Veel scholen hebben een visie op cultuuronderwijs, maar deze is vaak niet formeel vastgelegd. Dit komt door factoren zoals de coronaperiode, tijdsdruk en een focus op basisvaardigheden. Cultuurcoördinatoren stemmen onderling af, maar vaak zonder leiding van de directie of bestuur.

Voor CmK4 gaan we samen met directies en cultuurcoördinatoren hun visie en doelen uitwerken in een ontwikkelplan, gebruikmakend van de vier scenario's die ook in het EVI-instrument worden gehanteerd. We betrekken voor advies ook makers uit Breda hierin. Deze scenario's helpen bepalen waar scholen staan, waar ze heen willen en wat ze nodig hebben om hun doelen in vier jaar te bereiken. Elk scenario is goed, en een plan kan ook gericht zijn op het versterken van het huidige scenario.

Het ontwikkelplan, inclusief een jaarlijkse tijdlijn en financieel basisbedrag, wordt vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten met scholen of schoolkoepels. Dit helpt cultuureducatie te verankeren in de school en vermindert de kwetsbaarheid door het vertrek van sleutelfiguren.

We stellen een ontwikkelbudget beschikbaar voor scholen waarvan de ambitie en middelen niet overeenkomen met het gewenste doel. Dit budget kan worden gebruikt om de school en/of cultuurcoördinator te ontzorgen, tijdelijk expertise binnen te halen, om nieuwe initiatieven uit te proberen of het Bredase netwerk te verstevigen.

Mogelijke interventies zijn;
- Inzet van een Externe cultuurcoördinator* om de school te helpen bij het schrijven van het ontwikkelplan en/of het organiseren van het (nieuwe) jaarprogramma.
- (Ontwikkel)budget om scholen te helpen bij het ontwikkelen van een visie.
- Extra middelen voor scholen met groepen die meer begeleiding nodig hebben bij de uitvoering van activiteiten.
- Scholing van leraren en werken aan community building in Breda
- Ontwikkelen van programma's door/met een expert.

* De intermediair kunst- en cultuureducatie is de aangewezen persoon om de rol van 'externe cultuurcoördinator' op zich te nemen. Deze kent de school, adviseert en weet waar ze tegenaan lopen. Deze wordt gekoppeld aan de school, die hiervoor tenminste één contactpersoon aanwijst en begeleidt de school actief. Van tevoren wordt helder afgesproken wie wat doet, wordt (zoveel mogelijk) zelfstandig gewerkt en wordt tenminste één cultuurcoördinator getraind.

Dialoog gestuurd
Alles draait erom dat we het kind in Breda passend aanbod bieden en de impact van onze interventie zo duurzaam mogelijk laten zijn. Passend bij bijvoorbeeld zijn/haar ontwikkeling, leefwereld, achtergrond. We starten altijd vanuit de lokale, Bredase situatie. Zo is culturele diversiteit, zowel in inhoud als rolmodellen, nog een aandachtspunt voor de komende jaren.

In de aanpak zien we een verschuiving van aanbod gestuurd (CmK1), via vraag gestuurd (halverwege CmK2), naar dialoog gestuurd (halverwege CmK3) en meer wijk gestuurd (CmK4). Waarbij scholen en aanbieders hun behoeftes, mogelijkheden en kracht kunnen inzetten om tot passend aanbod te komen voor het kind.

Opstarten Bredaas overleg EducatieWijzer
Het selecteren en bewaken van de kwaliteit en diversiteit van het aanbod is een continu proces waarin aanbieders, scholen en intermediairs samenwerken. We zien het belang om het onderwijs bij de keuze van het aanbod te betrekken. Een focus in CmK4 is het onderwijs en de Bredase makers nader tot elkaar te brengen. Dit doen we door de ontmoeting en het gesprek te organiseren met een nieuw op te zetten Bredaas overleg EducatieWijzer . Naast dat we hen meenemen naar voorstellingen, faciliteren we het gesprek met aanbieders om keuzes te maken voor een goede programmering binnen het onderwijs. Zo geven we bij het selecteren van aanbod het onderwijs in samenspraak met de makers een stem.

Het selectieproces bestaat uit de volgende onderdelen;

1. Het aanbod wordt getoetst aan een aantal criteria die we met de Makers van Breda hebben uitgewerkt. Er is een routing ontwikkeld voor het selecteren van aanbieders en aanbod. Deze criteria en de routing staat op onze website beschreven
2. Een nieuwe aanbieder of nieuw aanbod wordt op een school getest en besproken.
3. Het onderwijs evalueert het afgenomen aanbod.
4. Het selecteren van receptief aanbod vindt mede plaats in de Bredaas overleg EducatieWijzer met het onderwijs, gefaciliteerd door de intermediairs;
5. De intermediair
   a. Bezoekt de aanbieder minimaal een keer per jaar op de school.
   b. Faciliteert de evaluatie met de school jaarlijks.
   c. Faciliteert de evaluatie met de aanbieder jaarlijks, verzamelt mogelijke hiaten rond aanbod en brengt dit in bij de Bredaas overleg EducatieWijzer. Er is ontwikkelbudget om nieuw aanbod te stimuleren.

Speciaal onderwijs
De afgelopen jaren hebben we veel geleerd over diversiteit binnen het speciaal onderwijs. Met het project 'S(B)O op de kaart' en het geven van de landelijke scholing 'Voor de klas in het SO' hebben we flinke stappen gemaakt. Het SO is in de afgelopen 4 jaar van afwachtend naar proactief gegaan. De scholen voor speciaal onderwijs zien de waarde van cultuureducatie, willen mee op pad om aanbod te selecteren en zijn bereid te investeren in het gesprek en ontwikkeling. N.a.v. 'S(B)O op de kaart' is er een praatplaat ontwikkeld die weergeeft hoe in de Gouden Driehoek communicatie en afstemming van groot belang zijn. Nieuwe Veste faciliteert het gesprek. Tijdens CmK4 bouwen we daarop door. Het vergroten van begrip van en kennis over de complexiteit van het speciaal onderwijs, het vergroten van het aanbod en het stimuleren van duurzame relaties tussen scholen en aanbieders. Zorgpunten zijn de beperkte middelen en capaciteit waarmee een school voor speciaal onderwijs haar programma samen kan stellen:

- Kleine klassen, dus minder budget te besteden.
- Duurder aanbod, want het moet van ver komen.
- Regelmatig zijn er meerdere docenten nodig.
- Groepen kunnen vaak niet samengevoegd worden door het type aanbod of door de complexiteit van de doelgroep.

We zien naast het so een groot aantal scholen, veelal de Onyx-scholen, dat veel kinderen heeft met een taal- of ontwikkelingsachterstand. Hier is ook behoefte aan specialistisch aanbod. We zijn op EducatieWijzer Breda gestart met het aangeven van prikkelarm en prikkelrijk aanbod. en gaan met het onderwijs kijken wat er nog meer nodig is om passend aanbod voor hun leerlingen te organiseren.

GOUDEN DRIEHOEK

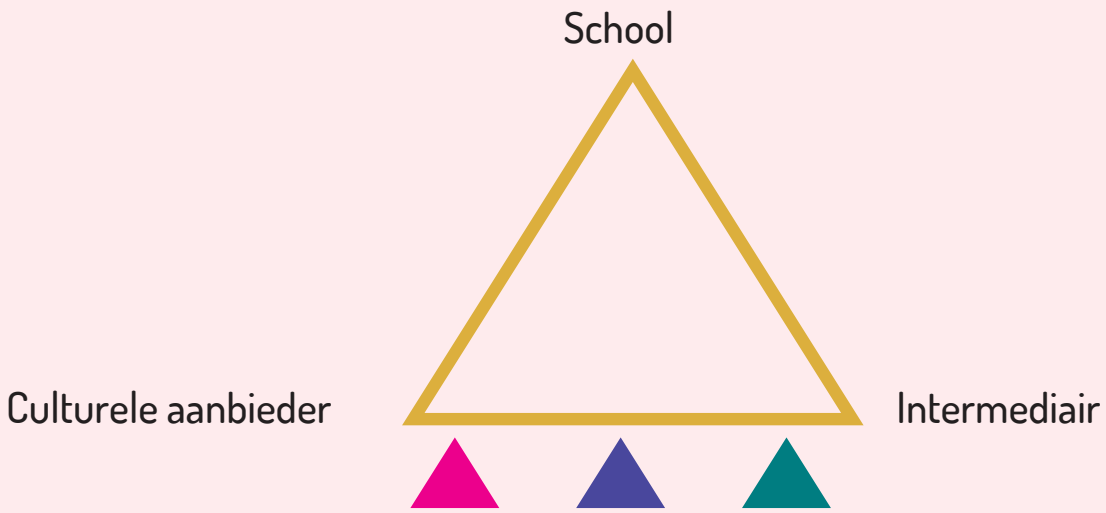

OPBRENGST

Een basis fundament gelegd van een netwerk met korte lijntjes naar de leergemeenschap*

School
- horizon verbreed.

Culturele aanbieder
- speciaal onderwijs: gedetailleerder & genuanceerder
- toegankelijker
- juiste omkadering
- mogelijkheden pedagogische en didactische tools

Intermediair
- helicopterview
- verkennen eigen rol in faciliteren & verbinden

Ook tot de opbrengsten kan worden gerekend:
- onder en naschoolse activiteiten voor S(B)O
- doorlopende leerlijn SO en VSO
- activiteiten versterken door het in samenhang aan te bieden
- contacten continueren en samen nieuw aanbod ontwikkelen

* leergemeenschap: deelnemers aan Gouden Driehoek

AANDACHTSPUNTEN EN VERDER ONDERZOEK

In contact blijven en afstemmen

School
- draagvlak, draaglast en intern draagvlak blijven agenderen

Culturele aanbieder

spanningsveld tussen ambitie, handelen, keuzes en mogelijkheden

Intermediair
- zoektocht naar constructieve financiële middelen
- participatie (door)ontwikkeling en realisatie producten
- digitaal platform Educatiewijzer Breda optimaliseren

Ook tot de opbrengsten kan worden gerekend:
- iedere rol vanuit zijn eigen perspectief
- driehoek: aanbod-beleid-behoefte
- aanbod wordt inclusiever, moet ook exclusief aangeboden kunnen worden

OP WEG NAAR HET IDEAAL

School
- afstemmingsgesprekken met culturele aanbieder
- deelname leergemeenschap
- intern draagvlak en draagkracht t.a.v. cultuureducatie waarborgen

Culturele aanbieder
- voorbereiding afstemmen met school
- toegankelijkheid van de activiteit vergroten
- participeren aan leergemeenschap*
- delen van kennis en ervaringen
- bijdragen aan co-creatie trajecten

Intermediair
- 'Leergemeenschap* S(B)O op de kaart'
- informeren & delen
- innoveren & monitoren
- ontwikkelen van (nieuwe) educatieve programma's
- ondersteuningsvraag verhelderen
- in dialoog met de scholen en aanbieders
- kaart up-to-date houden

Spoor 2 - Verbreden en verbinden
Waar we in CmK1 - 3 de focus vooral hadden op het primair onderwijs onderschools, willen we tijdens CmK4 verbreden.
Want;

1. Vanuit kinderopvang, het onderwijs (po, vo, mbo, hbo) en de gemeente groeit de behoefte aan ondersteuning.
2. Er is een behoefte om een actievere verbinding te maken tussen projecten in de wijk binnen- en buitenschoolse educatie om in een duurzaam netwerk de wijkgerichte aanpak te koppelen aan cultuureducatie.
3. We brengen meer samenhang en kunnen zo efficiënter werken.

Met CmK4;

- Brengen we buitenschoolse kunst- en cultuureducatie gefaseerd onder bij CmK4 lijn 1, 2 en 3.
- Kunnen Kinderopvang, mbo & hbo bij ons aankloppen voor lijn 1, basisdienstverlening: advies, bemiddeling en ondersteuning.
- Richten we lijn 2, deskundigheidsbevordering en kennisdeling, niet specifiek op de doelgroepen kinderopvang, mbo en hbo, maar ze kunnen wel aansluiten. In sommige gevallen gebeurt dat al. Zoals bij het netwerk 'Kunst en Tech café'; daar zijn mbo en hbo aangesloten.

Voortgezet onderwijs
Er is binnen het team een specialist VO. In Breda zijn er 20 voortgezet (speciaal) onderwijs scholen. We zien een groeiend aantal scholen cultuureducatie inzetten in het onderwijs, niet alleen voor CKV, maar ook voor verrijking en verdieping van hun curricula.

Voor het organiseren van de basisdienstverlening en het bouwen aan een duurzaam netwerk van vo-scholen en aanbieders in Breda reserveren we budget.
Wat we gaan doen:

- Kennisdeling binnen het netwerk.
- Bouwen aan community's rondom doelgroepen en thema's
- Verbinden van leerlijnen.
- Scholing van cultuurprofessionals.
- VSO meenemen in de aanpak van het PO.
- Ondersteunen in de verbinding met buitenschoolse activiteiten.
- EducatieWijzer Breda breder inzetten voor VO.

We hebben de afgelopen jaren het aanbod voor het VO opgenomen op EducatieWijzer Breda en we gaan onderzoeken hoe we de werkwijze, die we voor het primair onderwijs al hebben uitgewerkt, voor hen kunnen vertalen. De schaalgrootte van het VO maakt dat we met hen willen verkennen hoe we dit platform voor en met hen kunnen inzetten.
Een mogelijke winst is dat er gemakkelijker en beter verbindingen gelegd worden tussen verschillende afdelingen binnen een VO-school en in de wijk waar de school staat. En voor culturele organisaties is het fijn dat ze hun aanbod voor het primair en voortgezet onderwijs op een platform kunnen aanbieden. Dit zorgt voor een goed beeld van het aanbod t.a.v. disciplines, doelgroepen, diversiteit, inclusiviteit, et cetera.
Hierdoor hebben we meer zicht op leerlijnen en waar nodig en gewenst sturing geven, zoals bijvoorbeeld in het project (Media) Kunst & Technologie.

Impulsprojecten voortgezet onderwijs.
Het uitwerken van behoeftes die (mogelijk) leiden tot een impulsproject, doen we vanuit lijn 1 en 2. Voor het ontwikkelen en uitvoeren van een impulsproject vragen we additionele subsidies aan.
Zo werken we momenteel aan een vmbo-aanvraag die op basis van de behoefte van het onderwijs wordt uitgezet. Een aantal culturele organisaties is hier nauw bij betrokken om ervoor te zorgen dat er meer passend aanbod komt, passend bij de doelgroep en bij de situatie van de school. Hiermee werken we aan borging van cultuureducatie en ook aan partnerschap tussen de drie partijen: onderwijs, culturele organisaties en Nieuwe Veste, met haar intermediaire rol. Ook wordt in dit project een verbinding gemaakt met buitenschoolse kunst- en cultuureducatie.

Buitenschoolse kunst- en cultuureducatie
Er is vanuit het onderwijs en de gemeente behoefte om de verbinding met buitenschoolse kunst- en cultuureducatie via EducatieWijzer Breda te organiseren.
Hiermee kunnen we:

- Meer redeneren vanuit de leer- en leefomgeving van het kind.
- Duurzamer wijkgericht werken door meer overzicht en samenhang te creëren.
- Bouwen aan ketens van talentontwikkeling.
- Overlegstructuur vereenvoudigen en samenbrengen.
- (Kosten)efficiënter werken, waardoor we middelen vooral inzetten om het kind betaalbaar aanbod aan te kunnen bieden.

Door het samenbrengen van lokale projecten die gericht zijn op buitenschoolse cultuureducatie kunnen we het onderwijs en het culturele veld beter bedienen. Belangrijke richtlijnen zijn dat de school betrokken is bij het aanbod en het in de directe omgeving van het kind plaatsvindt.

Actuele thema's
De behoefte van het onderwijs om kunst- en cultuureducatie te koppelen aan thema's is er al geruime tijd. We zien een groeiende vraag en een kans voor meer vakoverstijgend werken. Vanuit CmK en met de impulsprojecten hebben we stevige relaties opgebouwd. Het belang van communicatie (helder krijgen van behoeftes, verwachtingen en mogelijkheden) is de basis, de ene keer met een groots subsidietraject, de andere keer op verzoek van een aanbieder of school. De basis voor co-creatie! Hierdoor kunnen we snel meebewegen op ontwikkelingen in zowel het onderwijs als het culturele veld en de budgettaire mogelijkheden.
Zo zijn we nu met de scholen en culturele organisaties aan het ontdekken wat de rol van cultuureducatie kan zijn bij persoonsvorming en socialisatie, passend in wat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft aangegeven. Hier gaan we op doorbouwen.

Thema's als kansengelijkheid, culturele diversiteit, toegankelijkheid van het aanbod voor ieder kind en Inclusiviteit lopen als een rode draad door onze dienstverlening en aanpak.

Kunstvakdocent in de klas
Veel leerkrachten in het PO geven aan dat ze goed opgeleid zijn in cognitieve vakken zoals rekenen en taal, maar vaak niet in kunstvakken. Ze zien graag dat professionals de kunstvakken doceren, zodat zij zich kunnen richten op hun sterke punten en leerlingen profiteren van gespecialiseerde kunstlessen.

Curriculum vernieuwing
Er is tijdens CmK3 een werkgroep Curriculum vernieuwing opgezet in samenwerking met Brabant stad en Kunstloc. Daar is gewerkt aan het samenbrengen van Culturele Ladekast en Cultuurloper. Deze begint vorm te krijgen en wordt via een website die Kunstloc beheerd gedeeld met het culturele veld, onderwijs en intermediairs. De curriculum vernieuwing wordt in de toekomst gekoppeld aan deze nieuwe gezamenlijke lijn. Wij blijven onderdeel van deze ontwikkelingen en zullen die meenemen naar onze lokale situatie en scholen daarover informeren via onze nieuwsbrief, netwerkbijeenkomsten en door mensen hier persoonlijk op te attenderen. De focus voor de implementatie zal zich in eerste instantie richten op de aanbieders om hun aanbod af te stemmen op de 'nieuwe' doelen. Mocht het nodig zijn zullen wij met scholen kijken of er aanpassingen gemaakt moeten worden in hun beleid en mogelijk in het CmK4-ontwikkelplan.

Netwerk en community's

Deskundigheidsbevordering en Kennisdeling
De betrokkenheid bij de planning en uitvoering is gestructureerd, met een focus op dialoog, gezamenlijke evaluatie en duurzame afspraken. Op basis van de ervaring van de afgelopen jaren hebben we de belangrijkste momenten en bijeenkomsten in een jaarcyclus vastgelegd, zodat het netwerk; scholen, aanbieders en partners hier rekening mee kunnen houden. Het zorgt voor heldere verwachtingen en gestructureerde communicatie en planning. Deze cyclus volgt het ritme van het schooljaar. De jaarcyclus is terug te vinden op onze website.

Het contact met scholen en aanbieders is van belang om te blijven werken aan relevantie, kwaliteit en verbetering van onze dienstverlening. Nieuwe Veste is daarin een facilitator en stimuleert. Afhankelijk van het doel worden er bijvoorbeeld community 's en leergemeenschappen gevormd, zoals; Bredaas overleg educatiewijzer.

Bredaas overleg EducatieWijzer
Om ervoor te zorgen dat het aanbod past bij de wensen van de scholen, stellen we een Bredaas overleg EducatieWijzer samen. Zie ook: hoofdstuk 4, alinea Opstarten Bredaas overleg EducatieWijzer.

Kunst en Tech community
Vanuit het project (Media)Kunst en Technologie is er een community ontstaan. Hierbij werken we in de organisatie en programmering zoveel mogelijk samen met partners in zowel het onderwijs, ook het hbo, als het culturele veld.

Speciaal onderwijs
Er is de laatste jaren een kerngroep ontstaan van cultuurcoördinatoren met hulp van de intermediair. Daarbij is er een begin gemaakt met deskundigheidsbevordering en bewustwording bij onze aanbieders t.a.v. gespecialiseerd onderwijs. Scholen geven aan dat hiermee passender aanbod is gekomen voor de doelgroep. In CmK4 bouwen we hierop door.

Voor de klas in het speciaal onderwijs
De scholing voor de klas in het speciaal onderwijs is door Plein C ontwikkeld. Een van onze intermediairs zit in het landelijke netwerk en is als train de trainer opgeleid. Nieuwe Veste heeft in 2024-2025 de scholing voor de klas in het SO voor het eerst succesvol georganiseerd. We verwachten deze tijdens CmK4 nog twee keer te organiseren. Hierbij werken we nauw samen met de SO-scholen en met onze provinciale partners.

Cultuurcoördinatoren
Er is een app-groep voor en door cultuurcoördinatoren. Daarin worden bijvoorbeeld bijeenkomsten aangekondigd, oproepen gedaan om gezamenlijk aanbod in te kopen en vragen gesteld over aanbod en aanbieders.

EducatieWijzer Breda is een overleg met andere domeinen binnen Breda, sport door Breda Actief, Natuur & duurzaamheid en Verkeer door de gemeente Breda en gezondheid door de GGD, die net als wij aanvullend aanbod hebben voor het onderwijs. We organiseren samen het platform en werken aan een eenduidige werkwijze die past bij het onderwijs, dat ook onderdeel is van het overleg.

Regio West overleg bestaat uit intermediaire partijen in West-Brabant, voorgezeten door Kunstloc. Hierin delen we o.a. scholingsactiviteiten voor het culturele veld en het onderwijs, zoals de ICC-cursus.

DOKc Werkgroep cultuureducatie is een overleg van de centra voor de kunsten in Breda waarin ontwikkelingen op het gebied van cultuureducatie worden gedeeld. Dit overleg heeft bijvoorbeeld geleid tot een gesprek van het DOKc bestuur met Fontys over het gebrek aan (geschikte) kunstvakddocenten in het onderwijs.

Provinciaal overleg cultuureducatie
Kunstloc heeft themagroepen opgezet. Tot in ieder geval de tussenevaluatie hiervan over twee jaar, doen we mee met de leergemeenschappen kansengelijkheid en curriculum vernieuwing Landelijk zijn we onderdeel van het netwerk Speciaal onderwijs, geleid door het LKCA en betrokken bij de ontwikkeling rondom verdere professionalisering in cultuureducatie. Als onderdeel van het nieuwe beleidsplan Nieuwe Veste 2025-2027 wordt verkend in hoeverre de komende jaren de wijkgericht aanpak vertaald kan worden naar onderschoolse cultuureducatie om beter aan te sluiten bij de leefwereld van kinderen en de mogelijkheden voor ondersteuning voor hen. Hier volgen mogelijk een aantal (wijkgerichte) overleggen uit.

Deskundigheidsbevordering
Deskundigheidsbevordering en kennisdeling zien we breed. Het organiseren van het netwerk en trainingen vallen daar onder; het voeren van gesprekken, bijwonen van bijeenkomsten, activiteiten, workshops en trainingen. Naast de vaste momenten en vaste werkgroepen organiseren we altijd bij impulsprojecten deskundigheidsbevordering. Onze voorkeur is om daarin scholen en aanbieders samen te brengen. De wisselwerking is verhelderend, verrijkend en stimulerend. Bij het organiseren van dit alles spelen we voortdurend in op de ontwikkelingen in het veld en de behoeften van het onderwijs en de aanbieders.

ICC-cursus
We blijven de ICC Cursus geven en verwachten aan het eind van CmK4 op 80% van de basisscholen gecertificeerde cultuurcoördinatoren te zitten.

Activiteitenbudget

In Breda kiezen we ervoor de school centraal te stellen en de aanbieder zelf zijn prijs te laten bepalen. Voorheen organiseerde ze via Nieuwe Veste de basis 'het kunstmenu' en betaalde scholen € 7,50 per leerling en werd ervanuit CmK € 2,50 bijgelegd. Scholen gaven aan dat het niet meer paste bij hun visie en werkwijze, wat er toe leidde dat scholen afhaakte. We hebben toen EducatieWijzer Breda ontwikkeld waarbij scholen zelf hun programma kunnen samenstellen met volgens criteria samengesteld aanbod en ze direct kunnen 'handelen' met de aanbieders met steun en advies van de intermediairs. Hierbij richten we ons op het totale programma Kunst en cultuur van de school. Dit zorgt voor samenhang, inzicht en continuïteit. De € 2,50 per leerling vanuit CmK wordt nu aan de scholen overgemaakt. Daar zijn voorwaarden aan gekoppeld, zoals het zelf inzetten van een minimumbedrag per leerling. Deze voorwaarden zijn te vinden op onze site.

De afgelopen jaren hebben we het bedrag opgehoogd van € 7,50 per leerling naar € 12,50 per leerling. En de richtlijnen van het LKCA volgend willen we dat ook de komende jaren ophogen. (Zoals de meeste intermediaire organisaties, nemen wij het advies van LKCA over ten aanzien van de hoogte van het cultuureducatiebudget (per leerling) voor het onderwijs.) Dit zorgt ervoor dat als er vanuit het rijk geen extra (CmK) budget meer wordt gereserveerd, scholen toch nog in staat zijn om een cultuureducatieprogramma samen te stellen. Voor het ophogen van het budget willen we met de gemeente en het onderwijs tot afspraken komen en het basisbedrag de komende jaren jaarlijks ophogen.

Via EducatieWijzer Breda wordt op de 'Budgetpagina' inzichtelijk welk budget de school inzet en wat het bedrag is dat ze vanuit CmK krijgen. Daarnaast geeft het ons inzicht op de budgetten die voor cultuureducatie worden ingezet. Dit en de landelijke richtlijnen zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

- De wisselingen in het gemiddelde budget dat scholen inzetten, maken het voor de scholen (cultuurcoördinatoren) lastig om duurzaam te bouwen. De aanbieders ondervinden hier ook de consequenties van. Het ene jaar zijn ze wel nodig, het andere jaar nauwelijks. Met de overeenkomsten die we met scholen gaan afsluiten, willen we dit ondervangen.

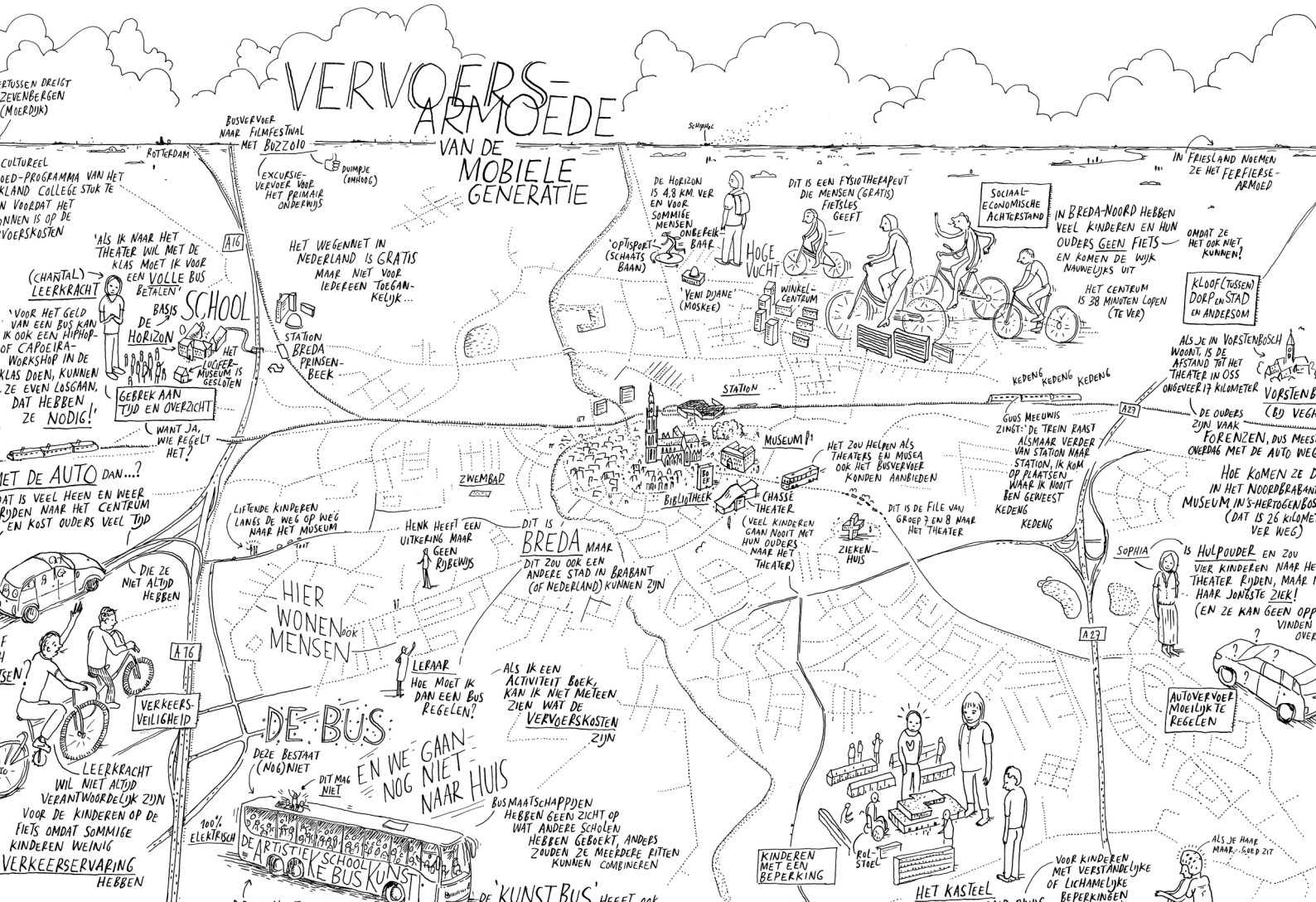

Risicoanalyse

- In Breda is er een probleem met het vervoer, wij noemen dit de vervoersproblematiek. De activiteiten die plaats vinden op een andere locatie dan op de eigen school zijn niet voor iedereen toegankelijk, omdat scholen de leerlingen niet op de locatie kunnen krijgen. Struikelblok zijn de financiële middelen. Er zijn scholen die het niet verantwoord vinden om ouders met kinderen van anderen te laten rijden, of er zijn te weinig ouders beschikbaar. Daarnaast kost het veel tijd om dit te organiseren. Beheersmaatregelen: inzetten op een centrale plek waar een school terecht kan om busvervoer te regelen en daarover in gesprek gaan met de gemeente en onderwijskoepels.
- De aanpak is om uitdagingen, zoals een tekort aan middelen (geld en tijd), en de eisen van de onderwijsinspectie, gezamenlijk aan te gaan. Beheersmaatregel: inzetten op een betere afstemming tussen middelen, eisen en het cultureel educatief aanbod.
- Budget: scholen maken andere keuzes en schalen, mogelijke mede door politieke ontwikkelingen, de aandacht en capaciteit voor cultuureducatie af. Beheersmaatregelen: 1) werken met meerjarige samenwerkingsovereenkomsten met scholen, 2) investeren in community building op stedelijk niveau en in de wijk en 3) de scholen in samenspraak met makers meer aan het stuur zetten rond het aanbod.
- Te weinig gediplomeerde specialisten/ kunstvakdocenten. Beheersmaatregel: we zijn hier alert op en denken mee in de oplossingen hiervoor.

5. Samenwerking penvoerder, onderwijs, culturele organisaties, instellingen voor hoger onderwijs en anderen

Er is in dit document al over diverse samenwerkingen geschreven. Hieronder richten we ons daarom met name op de samenwerking met mbo en hbo.

Mbo en hbo

We hebben nog geen structurele samenwerking met het hbo en mbo. We hebben onregelmatig contact met de Pabo. Het is uitdagend om structurele samenwerkingen aan te gaan. Met het ontwikkelen van het nieuwe curriculum voor cultuureducatie maken we de verbinding door samen op te trekken in de doorontwikkeling voor Breda. We benutten hierbij de inbreng vanuit Kunstloc. Via het aanbieden van stages voor mbo- en hbo-studenten, versterken we de verbinding. Naast dat het inhoudelijke inzichten geeft, komen er ook mooie projecten uit voort: Buurtblik is door twee stagiaires ontwikkeld en vormgegeven en is door Nieuwe Veste begeleid. De vraag om cultureel educatief aanbod voor leerlingen op het mbo en hbo zien we groeien, net zoals bij de hbo-opleiding Fysiotherapie voor een les beeldend als verwerking van een programma.

Betrokkenheid bij planvorming vanuit de juiste taak en rolverdeling

Zoals je eerder in dit document bij de toekomstplannen leest, is er een strategische sessie gehouden met verschillende stakeholders. Wij hebben dit allen vanuit onze eigen taak en rol gedaan en bekeken.

Taak- en Rolverdeling

De samenwerking binnen het CmK4-programma in Breda is gebaseerd op een netwerk dat bestaat uit het onderwijs, culturele organisaties en de makers van Breda. De belangrijkste taken en rolverdelingen zijn als volgt:

Penvoerder: Nieuwe Veste, als penvoerder, is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van het CmK-programma. Dit omvat het beheren van de financiële middelen, het faciliteren van samenwerkingen tussen de verschillende partners en het zorgen voor de uitvoering van de strategische plannen.

Onderwijsinstellingen: Scholen spelen een cruciale rol in het implementeren van cultuureducatie binnen hun curricula. Veel scholen hebben een cultuurcoördinator die de schakel vormt tussen de school en het cultuureducatieprogramma. De cultuurcoördinator zorgt voor het opstellen en uitvoeren van cultuurbeleidsplannen die aansluiten bij de visie van de school.

Culturele organisaties: culturele organisaties bieden diverse educatieve programma's en activiteiten aan die zijn afgestemd op de behoeften van de scholen. Zij werken nauw samen met de penvoerder en de Bredaas overleg EducatieWijzer om ervoor te zorgen dat het aanbod kwalitatief hoogstaand en relevant is.

6. Kennisdeling

Door het gehele document lees je dat we deskundigheidsbevordering en kennisdeling in onze werkwijze integreren.. Hieronder staan puntsgewijs de belangrijkste genoemd:

1. Scholen en cultuurcoördinatoren:

- Voeren van gesprekken en ondersteuning bij uitwerken plannen.
- Bijwonen van bijeenkomsten.
- Volgen van trainingen.

2. Nieuwe Veste, culturele organisaties en onderwijs:

- Co-creatie van cultuureducatieaanbod voor passend aanbod binnen het onderwijs, bijvoorbeeld door impulsprojecten.
- Community building tussen scholen en aanbieders.
- Deskundigheidsbevordering door het bijwonen van inspiratiebijeenkomsten en trainingen.

3. Netwerken en Overlegstructuren:

- EducatieWijzer Breda overleg met andere domeinen zoals sport, natuur en gezondheid.
- Regio West overleg met intermediaire partijen in West-Brabant.
- Provinciale overlegstructuren en themagroepen van Kunstloc.
- Deelname aan landelijke netwerken en scholingsactiviteiten.
- Aansluiten bij het netwerk van het onderwijs en de gemeente zoals het waardenetwerk kansrijke jeugd.
- Een aantal keer per jaar overleg met de gemeente en de Bredaase BIS partners,.

Kunnen worden wie je wilt zijn.
We willen dat alle kinderen en jongeren in Breda in 2040 kunnen worden wie ze willen zijn. Maar dan moet je wél gezond en veilig kunnen opgroeien: thuis, in de buurt op school en op het werk. Zonder dat het uitmaakt waar je woont in Breda.
Pact van Breda deel 3

4. Hoger Onderwijs (mbo en hbo):

- Samenwerking via stages en projecten.
- Ontwikkeling van aanbod en lesprogramma's passend bij het type onderwijs.
- Deelname aan netwerkbijeenkomsten zoals Kunst en Tech café.
- Via de samenwerking met Kunstloc

7. Monitoring en evaluatie

Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 (CmK3)
Voor CmK3 hebben wij samengewerkt met verschillende partijen, namelijk Kunstloc Brabant, Erfgoed Brabant en de gemeenten Tilburg, 's-Hertogenbosch, Helmond en Oss. Tijdens CmK3 was Kunstloc de penvoerder voor de gemeente Breda. Zij hebben in de afgelopen CmK periode een gezamenlijke monitoring opgezet, waarbij duidelijkheid is verkregen over de resultaten, voortgang en impact van de projecten en waarbij de dienstverlening centraal stond.

Ambitie voor monitoring binnen CmK4
Voor CmK4 zetten we de brede monitor cultuureducatie voor heel Brabant voort, om zo de voortgang van cultuureducatie over meerdere beleidsperiodes inzichtelijk te maken. Hierbij ligt de focus op de inhoudelijke ontwikkeling van de monitor. Onze doelstellingen voor CmK4 zijn:

- Inzicht: We willen een goed beeld krijgen van de stand van zaken van cultuureducatie en de mate waarin scholen dit hebben verankerd in hun curriculum. Door de informatie te delen met de reeds benoemde partijen, kunnen wij onze stand van zaken benchmarken met onze omgeving om ervan te leren.
- Kwalitatieve gegevens: Naast kwantitatieve gegevens willen we ook ruimte bieden aan kwalitatieve gegevens. Hiermee willen we de impact van de ondernomen activiteiten en de betekenis hiervan voor de culturele ontwikkeling van de leerling zichtbaar maken.
- Reflectie momenten: De monitor moet bijdragen aan momenten van reflectie voor alle betrokken partijen. Dit helpt om de vinger aan de pols te houden en indien nodig bij te sturen.
- Efficiënte data input: Door gezamenlijk de data te laten vergelijken door Kunstloc kunnen wij de informatie gemakkelijk omzetten naar de betrokken partijen binnen Breda en ook omzetten naar een juiste verantwoording.
- Duurzame Monitoring: We streven naar een blijvend systeem van monitoring dat ook na CmK4 kan worden voortgezet. Hierbij besteden we aandacht aan de inzet van het zelfevaluatie-instrument EVI. Binnen CmK3 bleek dat de combinatie van EVI en monitoring bruikbaar is, maar nog verder uitgewerkt moet worden.

Spoor 1	Wat	Wie	Bijzonderheden
2025	Samenwerkingsovereenkomst - voorbereiden en uitwerken	Gesprekken met gemeente en onderwijskoepels	Kaders – inhoudelijk en financieel
2025	Vervoersproblematiek	Gesprekken met gemeente en onderwijskoepels	Kansen en mogelijkheden bespreken en evt. plan uitwerken
2025	Ontwikkelplannen opstellen en uitwerken	Scholen – directie en cultuur coördinator met intermediair	
2025	Onderzoek en verkenning naschools aanbod	Penvoerder samen met partners – intern en extern	Rijke schooldag en Ontdek je talent in beeld brengen, kaders bepalen en planning uitwerken. Aanpassingen op het platform uitzetten om de uitvoering mogelijk te maken.
2025	Ontwikkelplannen uitvoeren	Scholen met hulp van intermediairs	
2025	VSO integreren in PO aanpak	Intermediair met VSO- scholen	
2026	Platform verhuizen	Nieuwe Veste met EWB partners, onderwijs, aanbieders en gemeente	We gaan over op een nieuw systeem. Huidige website is verouderd qua techniek. \Hiermee kunnen we beter koppelingen maken met bijvoorbeeld naschools aanbod en bibliotheek, meer wijkgericht werken en dus onze dienstverlening naar het onderwijs verbeteren.
Spoor 2	**Wat**	**Wie**	**Bijzonderheden**
2027	Naschools koppelen aan onderschools	Intermediairs faciliteren o.a. scholen en aanbieders.	Verbinding maken met onderschoolse cultuureducatie en mogelijk aanvullingen maken in het ontwikkelplan
	Curriculumvernieuwing implementeren in werkwijze en aanbod	Intermediairs, scholen en aanbieders	Implementatieplan uitwerken. Communicatie en deskundigheidsbevordering
2028	Evaluatie en voorzetting dienstverlening Nieuwe Veste	Scholen, koepels, partners, aanbieders, gemeente en Nieuwe Veste	Mede op basis van het rijk over wel/geen structurele financiering van cultuureducatie en plek cultuureducatie in het curriculum gesprek voeren over wensen en mogelijkheden continuering dienstverlening Nieuwe Veste.

COLOFON

Bezoekadres: Molenstraat 6, 4811 GS Breda
Telefoonnummer: 076 200 3200

Contact:
onderwijs@nieuweveste.nl - www.nieuweveste.nl - www.educatiewijzerbreda.nl

Fotografie: DJ school International, Ellen van Doorn, Jan Rothuizen - Paul Matcorn, Architectuurlessen
Tekst: Annette Truijens, Anneke van Gurp
Met bijdrage van: Arjan Beune, Martin Stout, Lianne Knobel & Team Kunst en Cultuur op School Breda: Lizet van Beek, Luydgarde Huiskamp, Yvonne van der Ham, Kim Kokkelink, Eileen Beneken en Team Marketing & Communicatie.
Vormgeving: Think Yellow

Met dank aan: Anita Swinkels - Beleidsmedewerker Cultuur Gemeente Breda, Anette de Ruijter - Directeur koepel Nuts basisscholen, Marisca Dittmer - Newman college, Erik Peters - Gemeente Breda - erfgoed, Fleur Knops - Grote Kerk Breda, Anton Hermans - Markant Onderwijs, Mirte van der Weerden - Markant onderwijs, Heleen Volman - Corpo Maquina, Elles Vink - Nuts basisschool Teteringen, Dave Hipke - DJ school International, Margot Valkenaars de Leeuw - Curio Scala en Bureau Whise.

We hebben ons best gedaan om alle rechthebbenden m.b.t. beeldmateriaal in dit magazine te achterhalen. Mocht het zo zijn dat jouw materiaal zonder voorafgaande toestemming is gebruikt, neem dan contact met ons op.
Uitgave juni 2024.

Mede mogelijk gemaakt door:

GEMEENTE BREDA

FONDS VOOR CULTUUR PARTICIPATIE

Cultuureducatie met Kwaliteit